

NGA jaarverslag 2022

Over het belang van samenwerking

Uit een interview met Clare McAndrew die in de afgelopen 20 jaar rond Art Basel rapporteerde over de internationale kunstmarkt:

What trends have you seen over the past 20 years in terms of how galleries run their businesses?

The way sales are made has changed considerably. For 20 years or more we've tracked the growth of the event-driven market, and alongside that the decline of the retail gallery. However, the pandemic has had some very interesting effects on the infrastructure of sales and we've seen galleries adapting to more digitally driven sales and exhibitions.

There is greater collaboration through gallery and trade associations and they have realized that they often have more power to bring about change when speaking with one voice to government. Again, I think the pandemic has motivated some galleries to be a bit more proactive about their businesses, looking at new models of operating rather than simply adapting to whatever comes their way.

Uit: Clare McAndrew, author of the Art Basel and UBS Art Market report, on the history and origins of the publication (2023)

1. Belangenbehartiging en professionalisering

Een van de primaire taken van de NGA is de omzet van galeries te bevorderen en kosten voor galeries en kunstkopers te helpen verlagen. Op verschillende manieren is daaraan in 2022 gewerkt: zo is geprobeerd de Kunst Koop Regeling (KKR) te verbeteren, een beter verzekeringsaanbod voor galeries te realiseren en door de kunstbeurzen te informeren over de (on)tevredenheid van de deelnemende galeries met de geboden dienstverlening.

KunstKoopRegeling (KKR)

Tijdens de Algemene Ledenvergadering 2022 bleek dat het gebruik van de KKR belemmerd werd door de wijze waarop de toekenningsprocedure werkt. Vaker dan vroeger worden kunstkopers geweigerd omdat zij niet aan de financiële eisen zouden voldoen. Met name voor kunstkopers en hun galeries die eerder zonder problemen van de KKR gebruik maakten is dit een extra vervelende situatie, temeer omdat de reden van afwijzing nooit bekend gemaakt wordt.

Op initiatief van de NGA is naar aanleiding hiervan een overleg gestart tussen het Mondriaanfonds, de Bank Santander als uitvoerder van de regeling en de NGA. Dit overleg heeft vooralsnog niet geleid tot een merkbare verbetering. Santander is echter wel bereid

met de galeries in gesprek te gaan over hun werkwijze en de mogelijkheden tot verbetering van de regeling. Dit overleg loopt nog.

Verzekeringspakket

Door de in kunst gespecialiseerde verzekeringsagent ZJHT (Zweert de Jonge & Heerkens Thijssen) is op initiatief van de NGA een verzekeringsaanbod samengesteld, dat beter tegemoetkomt aan de behoeften van galeries. Met name aan beursdeelname wordt uitgebreide aandacht besteed. Verdere details zijn te vinden via website van de NGA onder “over”.

BTW stroommodellen

In 2022 is aan Oosterhuis Belastingadviseurs opdracht gegeven de BTW stroommodellen in kaart te brengen waarmee men in de kunsthandel te maken heeft. Daarmee wil de NGA haar leden een actueel en door de Belastingdienst gecheckt overzicht geven van welk tarief wanneer aan de orde is. In 2023 hopen we deze exercitie af te ronden.

Onderzoek: gevolgen van de coronacrisis

In 2020 en 2021 ondervonden de galeries de gevolgen van de maatregelen die in Nederland en elders genomen werden om de Corona pandemie te beheersen. Ook 2022 begon met een harde lockdown die duurde van 19 december 2021 tot 14 januari 2022. Daarna werd het coronabeleid steeds soepeler totdat eind februari 2022 alle beperkende maatregelen waren opgeheven.

Begin 2022 is bijgaand onderzoek gepubliceerd. Het is geïnitieerd door de NGA en uitgevoerd in samenwerking met NVKB. Op initiatief van de NGA is in 2021 in beeld gebracht wat de gevolgen waren van de Coronacrisis voor de markt voor hedendaagse kunst. Het onderzoek is mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van het Mondriaanfonds.

Door de cijfers van de galeriesector voor 2020 te vergelijken met die van 2019 komen de gevolgen van de coronacrisis naar voren:

daling bruto omzet	23%
daling aantal bezoekers per maand	56%
daling beursdeelname	68%
stijging online omzet	20%

Het rapport ontving positieve reacties en is in een aantal media besproken. In hoeverre de sector inmiddels hersteld is en de gesignaleerde digitaliseringstrend zich heeft doorgezet,

kan alleen door vervolgonderzoek worden vastgesteld. Als het Mondriaan Fonds opnieuw bereid is dit ondersteunen wil de NGA in 2024 opnieuw een sectoronderzoek doen.

Klanttevredenheidsenquêtes

Te beginnen met Art Rotterdam 2022, dat in 2022 vanwege de coronamaatregelen in juni plaatsvond, doet de NGA onder leden die aan kunstbeurzen deelnemen onderzoek naar hun tevredenheid met de wijze waarop de beurs is georganiseerd, de voorzieningen die de beursorganisatie biedt en de gerealiseerde verkoop. Met deze enquêtes wil de NGA inventariseren wat er op de grote Nederlandse kunstbeurzen goed gaat en wat verbetering behoeft. Inmiddels is dit bij zeven beurzen gedaan. Na verwerking van de gegevens worden de belangrijkste uitkomsten met de beursorganisatie, met de deelnemende galeries en met de Nederlandse Vereniging van Kunstbeurzen (NVKB) gedeeld. Een overzicht van de uitkomsten is voor het eerst op de ALV 2023 gepresenteerd.

Kunst Kado Bon

Eind 2020 lanceerde de NGA de Kunst Kado Bon (KKB). De bon, met een waarde naar keuze tussen 100 en 2.000 euro, is uitsluitend te koop en inwisselbaar bij galeries die zijn aangesloten bij de NGA en richt zich zowel op privépersonen als op bedrijven en instellingen die op zoek zijn naar een bijzonder cadeau. De ontvanger van de bon kan hiermee vervolgens een kunstwerk naar eigen keuze aanschaffen. Tot nu toe bieden 24 galeries de KKB aan. De aantrekkelijkheid van de KKB zal toenemen naarmate meer galeries hieraan deelnemen. Om meer bekendheid aan de KKB te geven zal in 2023 een marketing campagne worden uitgevoerd.

NGA professionaliseert

In 2022 is door de NGA een nieuwe gedragscode voor galeries opgesteld, aan de ALV voorgelegd en aanvaard. Deze is met niet-essentiële aanpassingen door het Mondriaanfonds overgenomen, onder de naam Gallery Fair Practice Code. In zijn subsidiebeleid stelt het Fonds het onderschrijven van deze Code door galeries als voorwaarde. Daardoor wint de Code aan kracht. Begin 2023 is door het Mondriaanfonds in een persbericht bekendheid gegeven aan de Gallery Fair Practice Code.

Het bestuur heeft in 2022 geactualiseerde versies van de Statuten en het Huishoudelijke Reglement aan de ALV ter goedkeuring voorgelegd. Deze zijn zonder bezwaar aanvaard.

NGA netwerkt

De NGA participeert actief binnen de BKNL, het platform en lobbyorganisatie voor beeldende kunst. Behalve brancheorganisaties, als de Museumvereniging, de Zaak Nu, de NGA en de NVKB, nemen beroepsorganisaties van kunstenaars en Kunsten '92 als overkoepelende belangenorganisatie aan dit tweemaandelijks overleg deel. En, last but not least, OCW en Mondriaanfonds. In 2022 werden zaken als fair pay, ethische codes en kunstenaarshonoraria aan de orde gesteld.

De NGA is actief lid van de FEAGA, de Federation of European Art Gallery Associations. Van de FEAGA zijn 16 nationale galerie-associaties lid. Bovendien zijn 5 landen kandidaat-lid. De FEAGA spant zich op Europees niveau in voor een laag BTW tarief, voor een uitvoerbaar witwasbeleid en informeert leden over de import- en exportregulering met het VK na Brexit. Verder adviseert FEAGA met name kandidaat-leden over professionalisering van de galeriesector.

De voorzitter van de NGA trad in 2022 toe tot het (7-koppige) bestuur van de FEAGA.

2. Bestuur en ALV

Het NGA bestuur heeft acht keer vergaderd, waarvan zes keer fysiek. Op 11 april 2022 hield de NGA haar jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. Na twee jaar online vanwege de Coronamaatregelen vond deze nu weer fysiek in de AKZO Art Space plaats. In deze luisterrijke ruimte werden we bijzonder hartelijk en genereus ontvangen door Hester Alberdingk Thijm die na de vergadering een gloedvol betoog hield over de Space en haar rol hierin. Vervolgens werden de deelnemers uitgenodigd de tentoonstelling met werken uit de AKZO collectie te bekijken.

Op deze vergadering werd afscheid genomen van Nico van Breemen en Bas Kok. Op 28 september 2021 trad Nico van Breemen (Galerie Wit) uit het bestuur. Bas Kok die de NGA als penningmeester lange jaren vele diensten heeft bewezen, trad halverwege 2022 uit. In hun plaats zijn Berthe Schoonman (Galerie Sanaa), Frank Delissen (oud-advocaat) en Klaas-Jan Visser (fiscalist) toegetreden. De laatste is bereid gevonden het penningmeesterschap op zich te nemen. Hun kandidatuur is door de ALV bevestigd.

3. Ledenwerving

De NGA kent op dit moment 92 leden. Dit betekent een toename van 31 leden (51%) in de laatste drie jaar. De groei van het ledental is het resultaat van een actieprogramma dat het huidige bestuur vanaf 2020 uitvoert. Dienstbaarheid en zichtbaarheid zijn hierbij sleutelwoorden.

Verhoging van het ledental draagt bij aan de financiële gezondheid van de NGA en daarmee aan haar slagkracht, maar is ook van belang voor de geloofwaardigheid van de NGA als brancheorganisatie. Hoe groter het ledenaantal, hoe meer belang het MF en OCW hechten aan onze adviezen en hoe groter het lobbysucces. Daarbij achten MF en OCW het van belang dat de NGA een afspiegeling vormt van de branche in al haar verscheidenheid – zowel qua locatie als qua aanbod.

4. Financiën

Na twee (Corona-) jaren van verlies en interen op het eigen vermogen kan 2022 met een positief saldo worden afgesloten. Ditzelfde geldt voor de begroting voor 2023.

De contributie blijft € 380 per jaar. Adspirant leden – galeries die op het moment van toetreding tot de NGA minder dan vijf jaar bestaan - krijgen de eerste twee jaar een korting van 50%.

5. Tot slot

Het huidige bestuur is met een nieuw elan in 2020 aan de slag gegaan. Dat heeft gewerkt: het ledental groeit, de NGA participeert actief binnen de landelijke inspraak-gremia en de pers weet ons beter dan eerst te vinden als spreekbuis namens de branche. Met de hier genoemde acties hopen we deze positieve trend verder te versterken.